

Diner carolingi de Soissons identificat

JOAQUIM PONT*

El setembre de l'any 2011, la casa de subastes alemana Künker va subastar un diner incús relacionat amb la ciutat francesa de Soissons, tot i que la peça no es va poder referenciar amb cap dels corpus de moneda existents, ni el Boudeau ni el Poey d'Avant. El diner va ser considerat feudal de Soissons, aleshores inèdit, sense atribuir-lo a cap regnat. Tant sols, hi havia una petita anotació que indicava que el diner només havia estat "imprés" en un sol costat.

Aquesta és la peça:

A- Diner incús de Soissons.

anv/ +SVESSO en llegenda, i C-V-T-S dins del camp.

rev/ *inexistent al ser incusa.*

Pes: 1,22 grams.

L'anvers correspon exactament a un diner de Rudolf () de la seca de Soissons.

En el 2012 va aparèixer un segon exemplar, una mica faltat, però aquesta vegada no incús, amb l'anvers idèntic al diner A i al diner de Rudolf de Soissons, però un revers totalment diferent. Aquí us el presento.

* Investigador numismàtic. Membre de la SCEN.

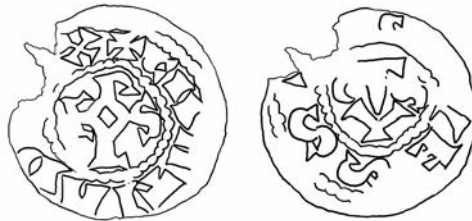
B- Diner de Soissons (no incús).

anv/ [+]SVESS[O] en llegenda, i C-V-T-S, com a contracció de CIVITAS o CIVITATIS (*ciutat de Soissons*).

rev/ + CRATIA DI [RE]X en llegenda, i en el camp, el monograma KRLS de KAROLVS (*per la gràcia de Déu, Carles*).

Pes: 1,04 grams, tot i que esta faltada d'una part.

Dibuix de relleu.

Atribució del diner B.

Primerament, la contracció de CIVITAS en C-V-T-S, en aquesta composició, només es troba en dos exemplars catalogats per Ernest Gariel, un diner i un òbol de Soissons a nom de Raoul (923-936) [Gariel lamina LIV n°s 45 i 46]. En M. de Longpérier comenta en el Catalogue Rousseau, pagina 213, que aquest monograma de Civitas és del tot insòlit, volent dir inèdit aleshores. Precisament, aquest dos exemplars de Gariel comparteixen exactament el mateix revers que el diner A i el diner B, tot i que el diner B té les S tombades.

Segonament, la llegenda +SVESSO té la peculiaritat que la O està composta per una creu amb un anell al mig. Fet que comparteixen els diners A i B i les peces de Gariel.

Tercerament, l'anvers del diner B és el comú monograma de KRLS amb llegenda +CRATIA DI REX. De manera diferent a les monedes de Raoul de Soissons, que porten RODVLFVS i REX en el camp. En altres seques com Saint-Denis, Lyon, Meaux, Nogent, Orleans o Paris, a nom de Raoul, si que coin-

cideix la llegenda +CRATIA DI REX, però el monograma del camp és RDFS. Per això, podria correspondre al regnat d'un Carles. Però segueixo.

Quartament, els diners carolingis a nom de Carles el Simple –de Soissons– tot i tenir l'anvers igual que el diner B tenen un revers diferent. I tenen la peculiaritat que utilitzen la mateixa O feta amb una creu amb anell central. Carolingian Coinage d'en Karl F. Morrison nº 1377 i 1378.

Cinquenament i últim, el pes del diner B, que s'aproximaria als 1,09 o 1,10 gr, fent l'extrapol·lació del pes que té amb la part faltada de la peça, s'ajustaria més a un diner de pes baix com els de Carles el Simple. Tot i que no es possible comparar el pes amb els diners d'en Raoul de Soissons catalogats per en Gariel, perquè aquest no els va pesar. I al tenir un contingut ric en plata.

Per tant, i resumint, hom considera que s'ha d'atribuir el diner B (que no pas el A) a la seca de Soissons –indubtablement–, i al regnat de Carles el Simple (893-923). Sobretot als últims anys de regnat on podrien confluïr els diners A i B amb els de Raoul (que començarà a regnar just després) d'en Gariel, i que comparteixen revers.

Es dona el fet històric que en la batalla prop de Soissons de 15 de juny del 923, entre Robert I proclamat rei pels rebels un any abans, amb el seu fill Hug al costat, i Carles el Simple, l'autèntic rei i el seu exercit, hi morí l'usurpador Robert I. Però Carles fou capturat i acabà morint sense fills. Aleshores la noblesa i els bisbes van triar a Rudolf de Borgonya, gendre de Robert I com a rei.

Podria tenir alguna relació el diner B amb el període entre juny del 922 i juny del 923, quan hi havia dos reis en un mateix espai prop de Soissons?

BIBLIOGRAFIA

BOUDEAU, É., *Catalogue général illustré de monnaies françaises provinciales*, Boudeau II. Reedició d'Éditions les Chevaliers CGF, 2002.

GARIEL, E., *Les monnaies royales de France*, 1883. Reedició de 1974 de Georg Olms Verlag Hildesheim, New York.

KÜNKER, Fritz Rudolf, *Catàleg de Subhasta Künker* nº 194. GmbH & Co. 26-09-2011. Lot número 2256.

MORRISON, Karl F. & GRUNTHAL, H., *Carolingian Coinage*. The American Numismatic Society, New York, 1967.

POEY D'AVANT, Faustin, *Monnaies féodales de France*. 1858. Reedició d'Arnaldo Forni Editore, 1993.

PROU, M., *Les monnaies carolingiennes*, 1892. Reedició de 1969 de l'Académie de la Numismatique et de l'Épigraphie, Paris.